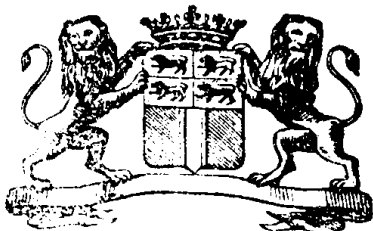

ROTTERDAMSCH COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . f 1.—
Iedere regel meer 0.20
Andere Advertentien per regel 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL bevattende Buiten- en Binnenlandsche Berigten, enz.

KOLONIEN.

BATAVIA den 7 September.

(Per Overlandpost.)

Bij besluit van den 3 dezer heeft de Gouverneur-Generaal bepaald, dat aan de houders van heele en halve duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag van 1 oktober tot en met 30 november aanstaande gelegenheid wordt gegeven tot verwisseling van duiten bij alle Landskassen op Java en Madura. De verwisseling geschiedt dagelijks, zond- en feestdagen uitgezonderd, tegen wettige betaalmiddelen, in de verhouding van 5 cents voor zes enkele duiten. Van en met den 1 december aanstaande worden de heele en halve duiten bij 's Lands kassen op Java en Madura niet meer in betaling of ter verwisseling aangenomen, noch uitgegeven, en is niemand meer verplicht dezelve in betaling aan te nemen.

— Zondag den 4 dezer werd de 19de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje op de hoofdplaats van Nederlandsch Indië plegtig gevierd, door het houden des morgens ten 7 ure, op het Koningsplein, van eene groote parade van de garnizoenen van Weltevreden, Rijswijk en Meester Cornelis, die door bijzondere schoon weder werd begunstigd.

— Omtrent de reis van den Gouverneur-Generaal kunnen de volgende bijzonderheden ten gevolge strekken op het daaromtrent met de vorige mail medegedeelde:

Den 15 augustus verliet de Gouverneur-Generaal de hoofdplaats Pasoeroean en begaf zich naar Modjokerto. Onder weg werden door Z. Exc. bezichtigd de overlaat aan de Porong-rivier bij Lenkong, zoodat mede de sluiswerken te Melirip. Den volgenden dag werd de reis naar Kediri voortgezet, alwaar Z. Exc. den 17den de verschillende Landsgebouwen in oogenschouw nam, en den 18den algemeene audientie verleende. Des namiddags vertrok de Gouverneur-Generaal naar Toeloeng-Angong, en bezocht den volgenden morgen de steengroef te Soembar, alwaar proeven worden genomen met het delven van marmer, dat gezegd wordt daar te worden gevonden; bij die gelegenheid werd aldaar onthuld een steenen gedenksteen, met een toepasselijk opschrift, ter gedachtenis aan het bezoek van den Gouverneur-Generaal bij deze groef. Dienzelfden dag vervolgde Z. Exc. zijne reis naar Trenggalek, alwaar werd overnacht, en vertrok den 20sten over het gebergte naar Ponorogo, alwaar Z. Exc. dienzelfden dag in welstand aankwam.

Den 21sten begaf de Gouverneur-Generaal zich van Ponorogo naar Madioen en bezocht den volgenden dag 's Lands gebouwen, zoodat mede de Europeesche en Indische scholen. Den 23sten vertrok hij naar Ngawi, en nadat aldaar het fort en de kruidmolen in oogenschouw waren genomen, werd den volgenden morgen de reis naar Soerakarta voortgezet. Te Kedong Banteng, op de grens van Soerakarta aangekomen, werd de Gouverneur-Generaal ontvangen door eene commissie, bestaande uit den militair commandant van Soerakarta, den assistent-resident, den Rijksbestierder en twee regenten, welke Z. Exc. kwam complimenteren. Te Kramat, eenige palen verder, bevonden zich de dragonders, de halve batterij veldartillerie en een half bat. inf. van het legioen van den pangeran Adhipati Ario Mangkoe Negoro, met dezen aan het hoofd, om Z. Exc. aldaar de militaire eerbewijzingen te doen en te begroeten met drie salvo's uit het handgeweer, en een salut uit het grof geschut. De Kroonprins, benevens de broeders van den Soesoehoenan en verdere Prinsen bevonden zich te Kedawong, om den Gouverneur-Generaal namens den Soesoehoenan te verwelkomen en verder te vergezellen. Aan de westzijde van de overvaart der Solo-rivier, te Djeroe, werd Z. Exc. door den Soesoehoenan en den resident van Soerakarta opgewacht en gecompimenteerd; van daar trok de trein in staatsie verder stapwaarts naar het residentiehuis te Soerakarta, alwaar Z. Exc. in den namiddag in welstand aankwam. Den 25sten werd door den Soesoehoenan en den Kroonprins een officieel bezoek aan den Gouverneur-Generaal gebracht, na afloop van welke plegtigheid Z. Exc. publieke audientie verleende.

In den avond van den 25sten woonde Zijne Exc. in het residentiehuis te Soerakarta een bal en souper bij en bracht den volgenden morgen een officieel tegenbezoek aan den Soesoehoenan. Den 27sten bracht hij ook een bezoek aan den Prins, pangeran adhipati ario Mangkoe Negoro, en bezocht daarna de Europeesche school, de kweekschool voor Javaansche onderwijzers, zoodat mede het fort. Des avonds werd een bal en souper in den kraton gegeven, hetwelk door den Gouverneur-Generaal werd bijgewoond. Den volgenden morgen was Z. Exc. ook tegenwoordig bij eene parade van de in garnizoen liggende troepen, zoodat mede van die, behoorende tot het legioen van den pangeran adhipati ario Mangkoe Negoro voornoemd.

Den 29sten vertrok de Gouverneur-Generaal naar Djokjakarta, en nam van den Soesoehoenan en zijne familie afscheid te Kaletan, een buitenverblijf aan den weg naar Djokjakarta, alwaar de Vorst den Opperlandvoogd met dat doel opwachtede. Aan den post te Brambanan werd Z. Exc. ontvangen door eene commissie, bestaande uit den assistent-resident van Djokjakarta, den commandant van het garnizoen aldaar, den radien adhipati rijksbestierder, benevens eenige regenten, welke commissie hem, namens den Sultan, kwam complimenteren. Te Kalasan bevonden zich met hetzelfde doel de pangeran adhipati Soerio Saara Ningrat, en de pangerans Poeger en Poerwodi Ningrat, zoodat mede een gedeelte van het korps dra-

gonders en der infanterie van het legioen van Pakos Alam, ten einde den Gouverneur-Generaal de militaire honneurs te geven. Te Sambilegi werd Z. Exc. ontvangen door des Sultans oudsten zoon, den pangeran ngabehi, zoodat mede door des Vorsten broeders en verscheidene andere Prinsen, die Z. Exc. mede namens den Sultan complimenteerden en verder vergezelden tot Bantoelan, alwaar de Gouverneur-Generaal werd opgewacht door den Sultan en den resident van Djokjakarta. Van deze plaats vervolgde Z. Exc. met den Sultan, gezeten in een staatsiertuig, bespannen met acht paarden, zijne reis met de meeste plegtigheid stapvoets naar Djokjakarta, alwaar het hooge gezelschap in den namiddag aankwam. Den 30sten bracht de Sultan een officieel bezoek aan den Gouverneur-Generaal, na afloop waarvan Z. Exc. publieke audientie verleende. Des avonds woonde Z. Exc. een bal en souper bij in het residentiehuis en bracht den volgenden morgen een officieel tegenbezoek aan den Sultan. Dien zelfden dag bezocht de Gouverneur-Generaal de Vorstelijke graven te Passar Gedeh, en bezigtigde aldaar eene kleine tentoonstelling van voorwerpen van inlandsche nijverheid.

— Gedurende de maand juli j.l. is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van f 778,576.42½. De ontvangst over de eerste zeven maanden van 1859 bedraagt f 4,640,773.77. Hieronder is echter begrepen: aan fictieve regten op Gouvernements producten f 753,541.23, aan terugbetaalde regten f 105,009.40, zoodat de zuivere ontvangst f 3,782,223.14 beloopt. Gedurende de maand juli 1859 is minder ontvangen dan gedurende die maand in 1857 f 261,486.96½, en meer dan in 1858 f 35,648.38.

— Blijken een openbaar gemaakte staat van den stand van het rijstgewas onder ultimo juli ll. was die in de verschillende residentien en afdelingen van Java over het algemeen gunstig.

— Den 24sten ll. heeft de stoomboot Banda, kapit. Kuller, deze reede verlaten, zich begevende over Muntok en Riouw naar Singapore, tot het overbrengen en afhalen der landmail pakketten. Het getal brieven, dit maal verzonden, was als volgt: Per Overlandmail via Marseille 5401 stuks en via Southampton 756; naar Singapore 983, Banka 282, Palembang 407, Riouw 160 en Billiton 24; totaal 8013 stuks.

Den 4 dezer keerde genoemde stoomboot alhier terug met de Europeesche mail, loopende de tijingen uit Nederland tot 25 juli ll.

— In de bestuurs vergadering der Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië, gehouden den 24sten j.l., werd benoemd tot gewoon lid de heer J. F. A. Hartsteen, terwijl in de vorige vergadering nog benoemd is de heer dr. G. Uyenbroek.

— In den namiddag van den 18den ll. is door onvoorzigtigheid brand ontstaan in de kampong Kesaten, Grogol en Sajidan, in de nabijheid van het Roomsche Katholieke weeshuis te Samarang, bij welke gelegenheid een Sital inlandsche woningen eene prooi der vlammen geworden is.

— In de residentie Soerabaja hebben zich in den laatsten tijd weder drie gevallen voorgedaan van zelfmoord door middel van verbranding, terwijl een daarontrent ingesteld onderzoek heeft geleerd, dat dusdanig zelfmoorden vroeger dikwijls plaats grepen en sedert oude tijden door den inlander worden aangemerkt als een aan het Opperwezen welgevallig werk, waardoor men zichzelf heiligt en zijne toekomst verzekert. Men schijnt dus hierbij aan het voortduren van een Hindoesch bijgeloof te mogen denken.

Een zeventienjarige jongeling, genaamd Baroet, verwieterde zich den 6 mei jongstl. des namiddags tegen vier ure uit de ouderlijke woning in de desa Dosermo, district Modjosari, zoo als hij voorgaf, om brandhout uit het bosch te halen. Met het vallen van den avond niet te huis komende, ging zijn vader, bevreesd dat hem wellicht een ongeluk door tijgers mogt zijn overkomen, na het dorpshefde gewaarschuwd te hebben en vergezeld van een anderen inlander, naar hem zoeken en vond na eenigen tijd op korten afstand van de desa eenen stapel verbrand en nog smeuend hout, waarop hij de reeds gedeeltelijk tot asch vergane, gedeeltelijk verkolde overblijfselen van een lijk vond, waarvan slechts de hoofd- en borstbeenderen nog duidelijk te herkennen waren. Eenige daarbij teruggevondene gereedschappen en de aard der beenderen, die blijkbaar van een nog niet volwassen mensch waren, lieten hem geen twijfel, dat zijn zoon aldaar door verbranding zijnen dood had gevonden.

Nagenoeg hetzelfde heeft den 12 mei plaats gehad met eene naar gissing 50 jaren oude vrouw uit de desa Sebani, district Modjo-agoeng, Njai Djo genaamd, welke, des avonds niet te huis komende, door haren zoon Tosari en eenen anderen inlander na eenigen tijd zoeken in een tegal-veld, op eenen nog brandenden houtstapel, tot op de voeten na bereids geheel verkolde werd gevonden, terwijl de sandalen, die zijne moeder gewoon was te dragen, voor den brandstapel werden gevonden. Even als bij Baroet bevestigde ook in dit geval een nauwkeurig ingesteld onderzoek, dat geen sporen van geweld of hulp van anderen te vinden waren, maar dat in beide gevallen de slagtoffers zich zelfden vrijwillig moeten hebben verbrand.

Bij Baroet schijnt de omstandigheid, dat hij sedert eenigen tijd aan lazarusziekte leed, door welke kwaal zijne moeder sedert jaren hevig was aangetast, bij Njai Djo dweeptocht de aanleidende oorzaak tot het plegen der daad te zijn geweest.

Het derde geval is door den assistent-resident van Sidhoardjo ten overstaan van den djaksa onderzocht, welk onderzoek tot het resultaat heeft geleid, dat de zelfmoordenaar, Pa Gariman genaamd, een 65jarige grijsaard was, die stil, bedaard en goed van inborst, onbemerkt in eene hem toebehoorende kleine woning zorgeloos voortleefde, zich onledig houdende met het

planten van tweede gewassen of aardvruchten op eigen erf, waarvan de opbrengst tot zijn onderhoud diende, in welk onderhoud bovendien werd voorzien door zijne nabestaanden, terwijl men hem niet anders dan in het bezit zijner verstandelijke vermogens heeft gekend. Op den 2 augustus j.l. werd eensklaps de woning van Pa Gariman in lichte laaije vlam gezien. Men trachtte den brand te blusschen, hetgeen eerst gelukte toen het dak instortte. Bij het opruimen van de nog niet geheel verbrande of ongedeerde geblevene bamboezen en atappen, ontdekten men schier te midden dier woning een door op elkander gestapelde kleine bamboezen gevormd vierkant, dat met voordacht alzo scheen te zijn zamengesteld en waarin men, met het hoofd op een stuk bamboes rustende, het grootendeels verkolde, uitgestrekt liggende lijk van Pa Gariman met de handen op de borst te zamen gevouwen vond. Het van bamboezen gevormde vierkant scheen met eenige zorg zamengesteld en de brand aangestoken te zijn door middel van spoedig vuurvattende dunne stukjes kreupelhout, wier vlammen zich aan de paggers der woning schijnen te hebben medegedeeld, vóór dat de bamboezen brandstapel goed vuur had gevat, hetgeen eerst later het geval moet zijn geweest, toen het dak nederstortte, daar bij de opruiming eenige der bamboezen bleken ongedeerd te zijn gebleven, weshalve men tot het vermoeden wordt geleid, dat de zelfmoordenaar in den vuurdamp eerst is gestikt en daarna verbrand.

De regent van Sidhoardjo verklaarde bovendien zich te herinneren reeds lang geleden van een soortgelijk voorval in het Modjokertoesche gehoord te hebben, doch aan het plaatselijk bestuur is het niet gelukt meerdere inlichtingen omtrent dit voorval te erlangen.

— Gedurende de maanden juni en juli hebben zich op Banda vijf aardbevingen doen gevoelen. In den avond van den 20 juli omstreeks 8 ure is op den voorval van het eiland Groot Banda en te Lonthor een geluid gehoord, niet ongelijk aan dat van een kanonschot, zoodat men meende, dat het wachtschot van de batterij de Voorzigtigheid op Banda Neira gelost werd. Zulks bleek echter eene vergissing te zijn geweest, toen eenige minuten later dit schot werkelijk gelost werd. Intusschen was onmiddellijk na het bedoelde geluid het water begonnen te wassen en liep op tot iets boven den stand van gewoon hoog water. Daarna viel het weder langzaam terug, om vervolgens nog tweemaal even langzaam te rijzen en te dalen, waarna het zijn gewonen stand hernam en ebbende bleef, gelijk het voor deze ligte zeebeving was. Opmerkelijk is, dat van dit alles op Banda Neira en op den achterwal van Groot Banda niets is waargenomen. De weersgesteldheid was gedurende dien tijd zeer afwisselend en kenmerkte zich door sterke winden uit het oosten en Z.O., soms overgaande tot stormvlagen; in de eerste helft der maand juli gingen deze winden vergezeld van vele regens. Op sommige perken zijn eenige noten- en andere boomen omgewaaid, doch overigens is door dit stormachtige weder geen schade aangerigt. De notenpluk in de onderscheidene perken heeft gedurende de maand mei bedragen 6,144,526 pitten, uitmakende ongeveer 14,604 pond foelie en omstreeks 49,156 pond noten. terwijl de pluk over de maand juni heeft opgeleverd 6,989,766 pitten, uitmakende 13,979 pond foelie en 55,916 pond noten. Bij 's lands pakhuizen zijn geleverd in juni 14,604 pond foelie en 30,486 pond noten, in juli 16,163 pond foelie en 46,851 pond noten. Ondanks het stormachtige weder was de stand der kulturen over het algemeen, maar vooral op den achterwal van Groot Banda, zeer gunstig. Den 1 augustus is te Neira eene bazaar voor het publiek opengesteld, welke uit vrijwillige bijdragen van belanghebbenden op grotere schaal dan de reeds bestaande is gebouwd, terwijl deze laatste met toestemming der eigenaren is afgebroken.

— In de Lampongsche districten wint het maken van sawa's meer en meer veld; in navolging van het voorbeeld, gegeven door de kampong Natar en Mirah Batin, zijn verscheidene kampongs bezig om sawa's te leggen. Gedurende de maand juli vielen dagelijks zware regenbuijen, waardoor de bevolking verhinderd werd den grond tot den droogen rijstbouw voor te bereiden; door deze zware regens is tevens al het uitgeplante vreemde katoenzaad en het meereendeel van het inheemsche in den grond verrot. Het binnenlandsche vertier was in juli vrij levendig. Uit de verschillende afdelingen zijn te Telok-Betong aangekomen 6 vaartuigen en van daar wederom derwaarts vertrokken eveneens 6 praauwen. Van Java en andere plaatsen arriveerden 25 praauwen; 22 vertrokken naar Java. In den loop der maand juli zijn 18 tijgers en 57 rinoerossen gevangen, waarvoor aan premien werd uitbetaald eene som van f 1080.

— Van de Zuid- en Ooster-Afdeling van Borneo zijn omtrent de tuchting der opstandelingen door Zr. Ms. stoomschip Celebes de volgende bijzonderheden bekend geworden. Door den commandant van genoemd vaartuig was reeds vroeger gerapporteerd, dat een aanval op Poelo Petak te verwachten was en dat onder de leiding van zekeren pangeran Antasari drie vlootten, met lage daken, als van huizen, en met schietgaten voorzien, voor dien aanval gereed gemaakt werden. De Celebes stoomde daarop van Marabahan naar Poelo Petak, waar de barkas van de Ardjoeno en de stoomer Tjipanas mede aanwezig waren, terwijl ongeveer 50 soldaten aan wal in bezetting lagen. Den 27 juli besloot de kommanderende officier van de Celebes den aanval op Poelo Petak niet af te wachten, maar met de drie ter zijner beschikking staande vaartuigen naar de Kapocas te stoomen, ten einde de vlootten op de plaats, waar zij zamengesteld werden, op te zoeken en de daarbij aangelegde benting te vernielen. De Tjipanas, welke vooruit was gezonden, wisselde, zoodra men van dat schip de be-

doelde benting ontdekte, de eerste schoten met den vijand, doch zijn ligt geschut had weinig uitwerking. De Celches volgde, dicht onder de boomen langs de half verborgene benting stoomende, de Tjipanas onmiddellijk op, en schoot met zijne dertigponders spoedig eene bres in de zware balken, waaruit de benting was zamengesteld. Onder bevel van den luitenant ter zee Steffens werd dadelijk gedebarkeerd, doch de vijand hield geen stand; de benting werd verlaten gevonden en vernield. De versterkte vlootten werden daarna midden op de rivier gehaald en, terwijl de vijand door eenige vruchteloze geweerschoten uit het geboomte langs de oevers zijne teleurstelling liet blijken, werden die logge gevaarten naar Poelo Petak gesleept. Bovendien zijn eenige lilla's kruid en lood buit gemaakt. Ons verlies bepaalde zich tot twee in den arm gewonde inlandsche matrozen. De gezondheidstoestand aan boord der schepen was overigens in verband met een langdurig verblijf in de moerasdampen op de rivieren vrij voldoende. Sterfgevallen waren niet talrijk.

— Sedert te Sampit eenige militairen zijn gedetacheerd schijnt het vertrouwen bij de bevolking te zijn teruggekeerd en blijft alles rustig. Te Kotta Waringin heerschte groot gebrek aan rijst, ten gevolge van het mislukken van den oogst. Ter hoofdplaats bleef handel en vertier zeer flauw. Met de binnenlanden en onderafdeelingen stond de handel nagenoeg stil.

— Nopens Celebes en onderhoorigheden wordt gemeld, dat door de vele in het laatst van juni in de Noorder districten gevallen regens een gedeelte van het nog te veld staande padigewas is mislukt. In de afdeling Bonthain Boelecomba werden de sawavelden bewerkt: het plantsoen stond schoon. In de Zuid districten was de padi-oogst afgevoerd en de bevolking bezig de velden te bearbeiten voor den aanplant van een tweede gewas. De handel bleef in de maand juli vrij levendig. Uit Bonthain en Boelecomba en andere streken werden producten aangevoerd, voornamelijk koffij. Van 10 juni tot en met 10 juli arriveerden te Makasser 14 ra-schepen en 27 praauwen, hoofdzakelijk invoerende lijnwaden, sandelhout, was, amfoen, rijst, tabak, rotting, trijang en ongeveer f 50,000 aan zilveren munt. In datzelfde tijdvak vertrokken van Makasser 11 ra-schepen en 22 praauwen, voornamelijk uitvoerende lijnwaden, zout, amfoen, suiker, rotting, rijst, koffij, trijang en ongeveer f 10,000 aan zilveren munt. Ook in het binnenlandsch vertier heerschte leven: een vijftigtal praauwen vertrok van Makasser naar de aan zee gelegene plaatsen in het Gouvernement, van waar 48 vaartuigen ter reede Makasser ter anker kwamen.

— Volgens van Makassar ontvangen berigten, loopende tot den 12 augustus, heerscht verdeeldheid onder sommige der Wodjische en Sopengsche hoofden en prinsen. De Wodjische prins Aroe Padali heeft wegens eene oude vete met Datoe Sopeng de aan dezen Vorst toebehoorende, aan het meer van Tempé gelegen groote negorijen Senkang en Gaura, in de asch gelegd. Ook tusschen Aroe Kiroe-Kiroe en Labaso (onder Sopeng) en Aroe Batoe Poeti (mede een vazal van Sopeng) is twist ontstaan. Door Sopeng is een zending naar de Koningin van Baroe afgevaardigd, met het doel om hare voorspraak te verwerven bij het Gouvernement voor eene toenadering. De Koningin, die hare aanstaande bevalling te Goa afwacht, heeft de verdere behandeling dier aangelegenheid aan haren schoonvader, den Koning van Goa overgelaten. Met bovengenoemden zending is een brief der Koningin voor Sopeng medegegeven, waarin voorgesteld is, dat de Hadat van Sopeng, voorzien van een geloofsbrief van den Datoe, naar Goa zoude afkomen om met den Koning aldaar te beraadslagen over hetgeen strekken kan tot welzijn van den Datoe en van het land Sopeng. Voor zoover de ingewonnen berigten luiden en geloof verdienen, heeft Wadjo aan den tegenwoordigen oorlog met Boni nog geen direct deel genomen. Wel heeft Aroe Padali met eene sterke afdeling gewapend volk na de innam van de hoofdplaats Boni door de onzen zich te Pasempa bij de Koningin van Boni vervoegd om haar onder zekere voorwaarden zijne diensten aan te bieden, maar vermits de voor hem gestelde voorwaarden niet werden aangenomen, is hij teruggetrokken. Wadjo is een uit kleine provinciën bestaand gemeenebest, waaraan echter een krachtige band ontbreekt, daar tot dus ver te vergeefs naar een opperhoofd (Aroe Matoa) is gezocht. Aroe Padali is wel iemand, die binnen Wadjo op den gang van zaken niet zonder invloed blijft, doch in geen deele gezag uitoefent, behalve in het Staatje Mario-ri-awa, waar hij bij minderjarigheid van den eigenlijken vorst het beheer voert. Sopeng daarentegen heeft zoowel direct als indirect de zijde van Boni gekozen, door aanvankelijk zijnen veldheer (poenggawa) Ambona Salenke te leenen tot aanvoering der Bonische strijdkrachten, en door het latere aanwelen binnen Boni van Datoe Sopeng en zijne veelvuldige bemoeijingen in de aangelegenheden van dat Rijk. De loop der gebeurtenissen heeft evenwel in de positie van Sopeng min of meer verandering gebracht. Want door zijn aanmatigend gedrag binnen Boni gehaat en gewantrouwd, hebben de daaruit voortvloeiende oneenigheden en verwikkelingen tot verzwakking van Sopengs invloed geleid, waardoor dit Rijk zich heeft teruggetrokken en blyken geeft van toenadering tot het Gouvernement.

Op het berigt, dat eene bende van ongeveer 400 Boniren, onder aanvoering van Aroe-Radja, daeng Pararang en daeng Matjan, de grenzen van het gouvernements gebied had overschreden, rukte de militaire magt, die tot handhaving van gouvernements gezag in het bergregentschap Laboeadja geposteed was, den 18 augustus j.l., onder bevel van den majoor Heisterkamp, naar Tjomba op, na versterkt te zijn met twee kompagnien der mobiele kolonne van Pankadjene. Tegen 12 ure op gemelden datum eene ravijn

nabij de kampong Parong (Tjinrana) doortrekkende. werd de kolonne onverwachts en nagenoeg van alle kanten door een hevige vuur bestookt, terwijl de vijand zich achter stenen en in de bosschen verscholen hield. Na een kort gevecht gelukte het evenwel aan onze troepen den vijand te verjagen. die, naar men beweert, weder over de grenzen is getrokken. Eenige aanvallen werden gedood en verscheiden hunner gewond, waaronder ook de aanvoerder Aroe-Radja. Aan onze zijde zijn een sergeant en twee soldaten van de Amboinische compagnie vrij ernstig geblesseerd. Naar haar bivouac teruggekeerd, overkwam aan de kolonne den 23 augustus een noodlottig ongeval door het afbranden der woningen, waarin zij haar tijdelijk verblijf hield. Menschenlevens zijn daarbij niet te betreuren, maar de vrees en andere benoodigdheden werden gedeeltelijk vernield. Vermits de vijand verjaagd was en de wederopbouw van het bivouac alsook de dagelijksche voorziening in levensbehoeften, uit de vlakte naar het gebergte, aan bezwaren onderhevig waren, is de kolonne van Laboedja teruggetrokken op Semangie, dat aan den voet van den bergpas is gelegen.

Op Amboina heeft het gedurende de maand juli bijna aanhoudend geregend. De gezondheidstoestand was, behalve eenige ligte koortsgevallen, naar wensch. In den avond van 28 juni, omstreeks half negen ure, is te Kema (Menado) een hevige schok van aardbeving waargenomen, die zich tegen middernacht herhaalde, in de richting van het oosten naar het westen, vergezeld van een zeebeving, waardoor een der Gouvernements kruisbooten, in 2½ vadem water ten anker liggende, door de aflopende zee aan den grond geraakte. Onderscheidene minder hevige schokken hadden daarna plaats.

Volgens bericht van den civielen gezaghebber der Solor-eilanden hebben tusschen eenige der onderdanen van de Radjah's van Larentoeke, Lawaiang en Andonara ongeregeldeheden plaats gehad, waarbij eenige personen van Lawaiang en Andonara zijn vermoord geworden. De rust was echter weder hersteld. Den 5 en 28 mei j. zijn te Larentoeke twee aardchokken waargenomen, de eerste in een horizontale richting van het Z. O. naar het N. W., welke 3 sec. aanhield, de laatste in een verticale richting.

Door de Japanse Regering is bepaald, dat de vlag der marine bestaat uit een rooden bol op witten grond. Ieder vaartuij der Regering voert buitendien aan den top van de groote mast een kleine vlag voorzien van een dwarsche zwarte streep op witten grond. De schepen der landsheeren voeren aan den top van de groote mast een vlag, van hun merk of wapen voorzien.

Als passagiers zijn van Batavia naar Nederland vertrokken per Ferdinandina Emma, kap. Tange: de heeren Baumgarten, Geerders en Echtgenoot.

Aan het Bataviaasch Handelsblad worden de volgende berichten ontleend:

„Wij ontvangen het belangrijk en ons verheugend bericht, dat Zijne Excell. de luit.-gen. J. van Swieten, kommandant van het Indisch leger, zich in persoon zal belasten met het opperbevel van de expeditie tegen Boni.

„Wanneer zulks zich bevestigt, wordt daardoor wedersproken het door de Nieuwe Rotterdamse Courant in haar N.º van 15 oktober volgens een dépêche met tijdingen uit Batavia medegedeelde bericht van de benoeming van den generaal Steinmetz tot kommandant van de tweede Bonische expeditie.

„Volgens een van Soerabaja ontvangen telegram van gisteren waren aldaar tijdingen ontvangen van Borneo, loopende tot den 18 augustus; zij behelzen het bericht, dat een verkenning van het fort Tabanio mislukt is en twee zee-officieren gewond zijn. De kolonel was met de Celebes en Boni opgerukt, om Tabanio te nemen.

„Er loopen hier geruchten van het nemen van een fort op Borneo, waarbij 600 inlanders zouden gesneuveld zijn. De mededeelingen, bij de Red. van het H. B. ontvangen, maken daarvan echter geen gewag.

„Dezer dagen is een matroos van het Ned. schip Factorij, kap. Jansen, met nog twee vreemde schepelingen, met een sloep van Soerabaja gedeseerd naar Madura. Aldaar een dag of drie rondgedwaald hebbende zijn twee hunner, afgemat van honger en vermoeienis, in handen der politie gevallen, zijnde de derde volgens hun zeggen verdronken.

„Men meldt ons van Timor, d. 12 augustus: In het vorige jaar is op het grondgebied van een onzer bondgenooten Dratimo een Chinees vermoord en geplunderd; de toenmalige resident, de heer Fraenkel, had bevelen gezonden de moordenaars uit te leveren, doch zonder gevolg: nu onlangs heeft men een der moordenaars op Attapoepe gearresteerd: het hoofd van Noetimo was hierover niet tevreden en is met 30 gewapenden uit het gebergte gekomen om den arrestant te ontzetten: dit lukte echter niet en zijn plan ontdekt zijnde is hij hals over kop naar het gebergte teruggekeerd. — Ongeveer zes weken geleden heeft te Larentoeke een gevecht plaats gehad tusschen de Mahomedanen en de Portugesche (nu Hollandsche) Christenen; aan weerskanten werden een paar koppen gesneeld, waarmede de zaak afliep. — Sedert een paar dagen bestaan er binnen 's Lands geheel buiten ons gebied, onrustige bewegingen, verwekt door een fanatieke, zoover die op die wijze een aanhang heeft gekregen en nu het bergvolk afzet. Hoe of men op Java er aan komt dat het hier onrustig zoude zijn is onbegrijpelijk; het is hier zoo rustig als het ooit geweest is, het voorgevallene op Attapoepe en Larentoeke zal men toch wel niet in rekening kunnen brengen, want dat kan nog niet bekend zijn en is van te ondergeschikten aard dan dat men het met onrustig zoude kunnen bestempelen.

„Van Japan zijn per laatste mail berichten ontvangen, loopende tot 19 juli j. van Desima. Kanagawa was voor den wereldhandel geopend, doch er waren ontrent den loop der zaken aldaar nog volstrekt geene juiste berichten ontvangen. In den handel was een volkomene stagnatie te weeg gebracht door den plotselinge maatregel van het Japanisch Gouvernement, waarbij de waarde van den Dollar van Th. 4.7 op Th. 1.8 teruggebracht is. Voorloopig werden er 3 Itzeboes door de geldkamer uitgegeven tot den vroegere koers van 3 Itzeboes of 4800 Cash per Dollar, die naderhand, nadat er een bepaald besluit omtrent het nieuwe muntstelsel zal genomen zijn, weder tot denzelfden koers zullen worden ingetrokken. De verkoop bleef allerleestelligst en al deze wispelturige maatregelen van het Japanisch Gouvernement strekken alleen om een geregelde handel onmogelijk te maken en de beste berekeningen te doen falen.

„Onder de trakassien, die de Japanse Regering zich veroorlooft, behoort, dat na den 4 juli de Japanse Regering van al de goederen, te Desima aanwezig, de inkomende regten verlangde. Met vele moeite en protesten is men eindelijk zoo ver gekomen, dat men van die goederen alleen de regten betaalt, naar mate zij verkocht worden.

Aan een particulier schrijven uit Padang, de dato 28 augustus, wordt het volgende ontleend:

„Er is niets bijzonders voorgevallen. In de afgelopen maand hebben wij veel regen gehad. De kollijoost schijnt dit jaar vrij voordelig te staan; de afvoer van eenige transporten laat echter veel te wenschen over, daar de aannemers, van vrijen arbeid gebruik makende, hun eigen materieel langzamerhand opgeruimd hadden en nu afhankelijk zijn van de inlanders zijn, die van deze omstandigheden profiteren.

Door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civil Departement.
Bevorderd: tot control. der 2de kl. bij de landel. ink. en kult. P. G. N. Dessauvage.

Benoemd: tot vendum. in de afd. Bezoekie, J. D. H. Kuyp; tot comm.-ontv. der ink. en uitg. regten, tevens havenm. te Muntok (Banka), J. A. A. Hemler; tot resid. van Ternate, C. J. Bosch; tot resid. van Rembang, G. A. Boutmy; tot resid. van Menado, C. Bosscher; tot lid der subcomm. van onderwijs te Banjoewangie, jhr. J. A. S. de Mey van Gerwen; — bij de sub-comm. van onderwijs te Passeroeran, tot leden, W. Major en W. H. von Oven, en bij die te Madioen Ch. L. van der Voort.

Ontslagen: eervol op zijn verzoek, uit 's Lands dienst, de geëmpleerde ter algem. secretarie, J. F. J. de Vries; wegens vertrek, als lid in den raad van justitie te Makassar J. C. Termijtelen, onder dankbet. voor de door hem als zoodanig bewezen diensten; — bij de sub-comm. van onderwijs te Passeroeran, eervol wegens vertrek, het lid W. L. Versteegh, en bij die te Madioen, het lid dr. Th. Keyzer, beiden onder dankbet. voor de door hen als zoodanig bewezen diensten; eervol uit 's Lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de gew. klerk bij den algem. ontv. te Samarang, J. F. Faulhaber, en uit 's Lands dienst de adist. der 3de kl. bij de thee-cultuur, G. F. Flohr.

Overgeplaatst: bij de burgerl. openb. werken, naar Ternate, met aanwijzing van Probolingo tot standplaats, de opz. der 2de kl. C. Valkenburg.

Hersteld: in activiteit, de opz. der 2de kl. J. G. R. de Lavallette, met bepaling dat hij werkzaam zal zijn in de resid. Probolingo en verblijf houden ter hoofdpl. van dien naam.

Aangeschreven: de betrokken hoofden van plaatsel. bestuur om te erkennen bij de R. K. gemeenten, te Ambarawa (Samarang), als pastoor den eerw. heer C. J. H. Franssen, te Soerabaja, en als onder-past. den eerw. heer J. B. Palinckx.

Goedgekeurd: dat door den adist.-resid. van Benkoelen, bij den residentiaat aldaar eervol op zijn verzoek is ontslagen, als plaatsverv. lid, P. Jansen, onder dankbet. voor de door hem als zoodanig bewezen diensten, en in diens plaats benoemd, het lid C. L. Plasberg; dat door den directeur der middelen en domeinen is benoemd, tot 1sten vendu-meester bij het vendu-departem. te Batavia, M. W. Koch, en dat door den resid. van Timor, bij de sub-comm. van onderwijs te Koepang eervol op zijn verzoek is ontslagen, het lid C. F. Brouwer, en hem dank te betuigen voor de in die betrekking bewezen diensten, en in diens plaats benoemd het lid D. Tielman.

Militair Departement.

Bevorderd: tot luit.-kol. bij het reg. O. I. kavalierie, de maj. A. F. D. Plancken; bij de geneesk. dienst, tot offic. van gez. der 2de kl. C. D. T. Husemann, en bij het reg. O. I. kavalierie, tot ritm. de 1ste luit. J. Sodenkamp, en tot 1sten luit., de 2de luit. J. A. Diehl.

Benoemd: tot instruct. bij de kavalierie der barissen van Madura, de 1ste luit. van het reg. O. I. kavalierie, F. Bovens, met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn korps zal worden gevoerd voor memorie.

Hersteld: in activiteit, de milit. ambtenaar der 1ste kl. J. Maziret, zijnde hij belast met de waarneming der betrekking van magazijnr. bij het afdelings kleedingmagazijn te Soerabaja.

Tijdelijk gesteld: op non-activiteit, de 1ste luit. P. J. Heck.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederl., wegens ziekte, aan den magazijnr. der 1ste kl. (kapit.) der artillerie te Samarang, J. P. Huyser.

Marine Departement.

Benoemd: tot machinist bij een der onderdeelen van het marine-etablisement te Soerabaja, H. Verhoef.

Belast: met de waarneming der functien van gezagvoerder van de stoomboot Bennett, de 2de stuurman aan Zr. Ms. stoomschip Phoenix, H. Bloemink.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door den directeur der burgerlijke openbare werken, gedurende de maanden juli en augustus 1859. Benoemd: tot élève-opzigtters H. J. N. Poth en F. J. Kroese, met aanwijzing aan eerstgenoemde van Padang en aan laatstgenoemde van de hoofdplaats Soerabaja tot standplaats; — door den directeur der kult., gedurende de maand juli 1859.

Wedergeplaatst: als opziener der 2de klasse bij de indigokultuur J. L. E. Ham, zijnde hij ter beschikking gesteld van den resident van Banjoemas; — door den ambtenaar belast met de leiding der dienst van de Gouvernements telegrafen in Nederlandsch Indië, gedurende de maanden juli en augustus 1859. Benoemd: tot leerl.-telegrafisten, op het telegr.-kant. te Weltevreden, F. A. Hemmelmann en C. J. P. A. Musquetier; op het telegr.-kant. te Soerabaja, D. C. Vrieze en J. P. Koster; tot chef van het telegr.-kant. te Samarang, S. A. Webb; tot chef van het telegr.-kant. te Magelang, O. H. van Casel; tot chef van het telegr.-kant. te Kediri, P. J. van Kampen. Ontheven: eervol, de telegrafist C. C. F. Reents, als chef van het telegr.-kant. te Samarang; eervol, de telegrafist A. J. W. de Jongh Swemer, van het beheer en de administr. van het algemeen magazijn. Geplaatst: op het telegr.-kant. te Samarang, A. J. W. de Jongh Swemer. Opgedragen: het beheer en de administr. van het algemeen magazijn, aan den telegrafist C. C. F. Reents. Ontslagen: op zijn verzoek, eervol, de leerling telegrafist A. P. A. de Graaff te Soerabaja. Overgeplaatst: de leerlingen telegrafisten G. F. W. C. Schmidt naar Tjilatjap, A. A. Bier naar Bandung, A. H. Holdert naar Cheribon, H. Simons naar Batavia, C. Veerman naar Pekalongan en B. Eppelen naar Soerabaja; — door den chef van het beheer over de Gouvernements schoeners en kruisbooten, gedurende de maand aug. 1859. Ontheven: op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de 1ste stuurman P. van der Leeuw. Bevorderd: tot 2de stuurlieden J. C. Asman en N. E. Schelleman; — door den resident der Preanger Regent-schappen gedurende de maand juli 1859. Benoemd: tot zoutverkoop-pakhuis, te Garoet, J. C. Brugman; — door den gouverneur der Moluksche eilanden gedurende de maand juni. Benoemd: tot kommissie te Haroeke, H. O. Rijkschroeff.

Per Telegraaf.

Londen den 30 October.
Te Liverpool heeft een banket plaats gehad ter eere van de Conservatieve partij, bij welke gelegenheid een adres werd aangeboden aan lord Derby.
Lord Derby heeft in antwoord daarop gezegd dat hij zich niet meer zou laten overhalen om tegen zijne overtuiging een ministerie zamen te stellen; dat de Regering verdeeld is; dat de ontbinding van het Kabinet mogelijk is; dat de betrekkingen tusschen Engeland en de vreemde Natien niet meer zoo vriendschappelijk zijn als vroeger, maar dat hij vooralsnog niet den val van lord Palmerston wenschte.
(Tweede dépêche.)

De Observer zegt dat Engeland geene enkele bepaling vraagt heeft gerigt tot de regering der Vereenigde Staten betreffende San Juan; evenmin heeft de president

Buchanan eenige tegenwerping gemaakt ten aanzien van Englands regten.

Spanje heeft aan Engeland de verzekering gegeven dat het in de aangelegenheid van Marokko volstrekt niet door eenige eerezuchtige gedachte wordt beziel. De Observer voegt er bij dat de tusschenkomst van Engeland diensvolgens onnoodig is, zoolang zijne belangen niet worden bedreigd.

Engeland heeft bij de Europeesche Mogendheden betoogd dat het wenschelijk zou zijn, wanneer Italië niet langer door vreemde troepen werd bezet en dat het, ofschoon altijd nog gestemd tegen een Congres waarin de Italiaansche zaken definitief zouden moeten geregeld worden, er in toe zou stemmen deel te nemen aan een Congres, waar de moeilijkheden, die tusschen de oorlogvoerende partijen mochten bestaan, werden geregeld.

Londen den 31 October.
Het stoomschip Canada is aangekomen met berichten van New-York tot den 20 dezer. De opstand in Harpersferry was geen negeropstand en is onderdrukt.

Katoen meer geannineerd 11 a 3 c. Granen en Meel zijden. De beurs lager. Vrachten vaster. Te New-Orleans was den 19 dezer de notering onveranderd.

PARIS den 31 October.

De Constitutionnel deelt heden den brief, volgens den Times door Keizer Napoleon aan Koning Victor Emmanuel betreffende de organisatie van Italië geschreven, mede, en voegt daarbij dat er redenen bestaan om aan de echeitheid van dien brief te gelooven.
(Tweede dépêche.)

De Correspondant en l'Ami de la Religion hebben beide een waarschuwing ontvangen wegens het openen en overnemen van het artikel van den heer de Montalembert over Paus Pius IX en Frankrijk.

De Moniteur bevat de mededeeling van een conventie, door den kardinaal Antonelli met onze gezant te Rome, den Hertog de Grammont gesloten, betreffende de uitlevering van misdadigers.

(Derde dépêche.)

Het Spaansche blad Diario verzekert, dat de vijandelijkheden tusschen Spanje en Marokko den 7 of 8 november een aanvang zullen nemen.

De beurs verkeerde heden aanvankelijk in een vaste stemming en de 3 pct. Fransche fondsen werden tot 69.70 verhandeld; ten 2 ure werd de stemming flauwer en werden zij tot 69.55 gedaan.

(Vierde dépêche.)

De Pays maakt heden avond gewag van verontrustende tijdingen, welke uit Romagna zouden ontvangen zijn. Aldaar zou sterke gisting heerschen ten gevolge van revolutionnaire kuiperijen.

Slotkoers der 3 pct. Fransche fondsen 69.75.

ZURICH den 30 October.

Gisteren werd een langdurige conferentie gehouden, waaraan de gevolmagtigden der drie Mogendheden deel namen. Men zegt dat de onderteekening der drie tractaten in de volgende week zal plaats hebben.

Het stoffelijk overschot van graaf Coloredo is naar Weenen vervoerd. Graaf Caroly werd gisteren avond reeds alhier verwacht.

ZURICH den 31 October.

Zoodra de onderteekening van het verdrag zal hebben plaats gehad, zal Zwitserland voor het aanstaande Europeesche Congres voorstellen in gereedheid brengen tot regeling der betrekkingen van het neutraal verklaarde Savoyen.

Londen den 31 October.

KOLONIALE WAREN. — METALEN. Banca Tin 137/ Straits 133/ a 134/ IJzer 51/6. — OLIE als voren. — TALK 59/6. — BOTER. Friese 118/ Gron. 76/ Zwolsche 110, Kamper 114/ — GRANEN met weinig handel nagenoeg onveranderd. — VERMARKT. Ter markt waren heden 6540 Runderen, 165 Kalveren, 28,640 Schapen en 641 Varkens; prijzen lager.

LIVERPOOL den 31 October.

KATOEN. Heden werden 10,000 b. afgedaan; de stemming was beter.

BERLIJN den 31 October.

Rogge per Oct. 44 1/2 th.; per voorjaar 43 3/4 th. — OLIE per Oct. 10%, per voorjaar 11 1/2%.

ANTWERPEN den 31 October.

KOFFIJ en SUIKER prijshoudend. — GRANEN. Witte Tarwe f 12 1/2. Rogge f 7 1/2.

MADRID den 31 October.

Spanje 1 pct. 32.10; dito 3 pct. 42.10.

PARIS den 31 October.

Frankrijk 3 pct. 69.75; dito 4 1/2 pct. 95.35. Credit Mob. 780. Spanje 3 pct. 41 1/2; dito 1 1/2 pct. 31 1/2.

Londen den 31 October.

De 3 pct. Geconsolid. 96 1/2; Spanje 1 1/2 pct. 32 1/2; dito Buitel. 3 pct. 44 1/2; dito Cert. 4 3/4. Portugal 3 pct. 45 3/4. Mexico 3 pct. 22 1/2. Venezuela 4 1/2 pct. 27 1/2 a 28 1/2; dito Uitgest. 14 1/2 a 15.

WEENEN den 31 October.

Nationale Metalliek 5 pct. 75.60. Metalliek 5 pct. 70.80. Wissel Londen f 124.50.

FRANKFORT den 31 October.

Metalliek 5 pct. 53 1/2; dito Nationale 5 pct. 58 1/2. Spanje 1 1/2 pct. 31; dito 3 pct. 40 1/2.

ANTWERPEN den 31 October.

Spanje 1 1/2 pct. 31 1/2; dito Buitel. 3 pct. 41 1/2. Metall. 5 pct. 55 1/2; dito Nation. 5 pct. 59 1/2.

Prijzen der Buitel. Coupons en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 31 October.
Metalliek ..... f 23.15
Idem Nationale ..... —
Napelsche ..... —
Dap. Eng. in £. 11.57 1/2
Eng. Russen 11.80
Fransche 55 1/2
Belgische 55 1/2
Pruissische ..... 35.
Sp. Piasters ..... f —
Coup. per fr. .... —
Hamb. Russen 32 1/2
Russ. in Zilver R. 33 1/2
Poolsche in fl. 26 1/2
Coup. Port. 1 Jan. .... —
1848 per £ 2. .... —
Papier Roeb. .... —

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 31 Oct. AMSTERDAM 31 Oct.
2 maanden. Kort. 2 maanden. Zigt.
Londen... 11.62 1/2 11.67 1/2
d. 3 m. 11.60
d. 3 m. 55 1/2 55 3/4
d. 3 m. 55 1/2
Bordeaux... 55 1/2 55 1/2
Genue... 45 1/2
Livorno... 38 1/2
Napels... 78 1/2
Petersb... 165
Hamburg... 35 1/2 35 1/2
d. 3 m. 35 1/2
Antwerp... 1 1/2
Frankfort 99 1/2
Augsburg 99
Weenen... 91
Triest... 90 1/2
Londen... 11.62 1/2 p 11.67 1/2 p
Parijs... 55 1/2 g 55 1/2 p
Bordeaux... 55 g — g
d. 3 m. 55 1/2 g — g
Genue... 45 1/2 g — g
Livorno... 38 1/2 g — g
Napels... 78 1/2 g — g
Hamburg... 35 1/2 g 35 1/2 g
3 maanden. Zigt.
Madrid... 241 g — g
Cadix... 243 g — g
Sevilla... 240 g — g
Bilbao... 240 g — g
Lissabon... 40 1/2 g — g
Porto... 40 1/2 g — g
Petersb... 165 g — g
6 weken. Kort. Zigt.
Frankfort 99 1/2
Augsburg 99
Weenen... 91 g — g
Augsburg 99 g — g
Frankfort 99 1/2 g — g
Disconto 3 en 3 1/2 pct. Rotterdam f.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 31 October.				
	l. k.	h. k.	g. ebl.	
Nederl.... Werk. Schuld 2 1/2 pCt.	63 3/4	64	63 1/2	
„ dito dito 4	96 1/2	97		
Spanje... Binnel. 1859 m. 3	40 3/4	41		
Portugal, Obl. 1856 7/9. 3	42 1/2	43		
Rusland, Obl. bij Hope 4	80 1/2	81	80 1/2	
„ bij Stiegl. 1855	99 3/4	99 1/2	99 3/4	
„ Spoorw. Aand.f.	219 3/4	220		
Oostenr., Obl. in Metal. 2 1/2	27 1/2	27 1/2	27 1/2	
„ dito dito 5	52 1/2	53		
„ dito Nat. Met. 5	56 1/2	56 1/2	56 1/2	
Venez... Oblig. 3	26 1/2	27		
„ dito 1 1/2	14 1/2	14 1/2	14 1/2	
Grenada, Uitgestelde.....	5			

Tot schier onveranderde prijzen was alleen de omzet in Oostenrijksche fondsen van eenige betekenis.

Het Comité der Effectenhandelaren,

H. A. MARCELIUS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Oostenrijk, Metalliek 2 1/2 pct.

27 1/2; dito Nationale, 5 pct., 56 1/2; id. Nat., 5 pct., 56 1/2.

AMSTERDAM den 31 October.

		l. k.	h. k.	geen.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.	63¾	64	63½
"	dito 3	75¾	76	
"	dito 4	96¾	97½	97
"	Amort-Synd...3½	94¾		
"	Handel-Maats.4½			
"	O. I. Leening 4	96¾		
"	Leen. Holl. Sp.			
"	Rijn-Spoorw...4½			
"	Maats. v. Weld.4			
België....	Cert. Rothschild 2½			
Frankrijk,	Certificaten 3			
Spanje...	Buitelands...1½	31½	31%	31½
"	dito 3	43½	43¾	
"	Binn. a f 60003	40½ ¹⁶	40½ ¹⁶	40½ ¹⁶
"	Amort. Schuld.....	10½		
"	Bew. v. Coup.....			
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.	42½	42¾ ¹⁶	42¾
"	dito 1856/57...3	42½	42¾ ¹⁶	
"	dito Uitgest. ...			
Rusland,	Obl. Hopeen C.5	103½		
"	dito 1828/29...5	101½		
"	Cert. 1831/33...5	85¾		
"	dito 1840.....4	81½	81½	
"	dito Stieglitz...4	81½ ¹⁶		
"	dito a.° Nieuwe 5	90½		
"	dito a.° 1855 N.5	99½		
"	dito te Londen 5	99½		
"	dito v. Assign. 6	62½		
"	Inscr. dito 6			
Polen.....	Aand. 1835.....f			
"	Obligatiën.....4 pCt.	77¾	77%	
Pruissen,	Oblig.....4½	101		
"	Aand.....3½			
Oostenr.,	Obl. Gollén C.5			
"	dito 4			
"	dito Met. Oude 5	52½	52½ ¹⁶	52½ ¹⁶
"	dito N. te Amst.5	71¾	72¾	72¾
"	dito Nat. Met.5	56¾	56%	56%
"	dito Metall.....2½	27½ ¹⁶	28%	28
"	Wen. Ad. 1850 4			
Brazilië,	1824. £ 100, 5	99¾		
Equador,	£ 100.....1	14½ ¹⁶		
Venez....	Obligatiën.....3	26½ ¹⁶	26¾	26¾
"	Uitgestelde 1½	13%	14	
Grenada,	Obligatiën.....3½	15¾	15½	
"	Uitgestelde	5		
Mexico...	Obligatiën.....3	20¾ ¹⁶	20¾ ¹⁶	20¾
Illinois...	7	80½	80½	

oordenwisseling plaats greep, ten gevolge waarvan de heer von Hubner zijn ontslag verlangde, herinnerende den Minister van Financien zijn gegeven woord, maar nam deze het terug, met de woorden, dat hij zich zelven als een soldaat beschouwde, die het op zijn post moest uithouden. De baron liet zich aanroep zonder terughouding over de onbillijkheid uit, welke in de onwettige uitgaaf van 111 miljoen nationale schuld gelegen is. Zekere professor Stein in Kiel had reeds genoeg een artikel voor de Wiener Zeitung tot verdediging van dezen finantiellen maatregel te schrijven, maar de heer von Brück, wien het ter keuring werd voorgelegd, zou zelf de opening van verboden hebben, omdat het een geval betrof dat zich niet liet verdedigen. Bij zijne afreding deed de heer von Hubner de verklaring dat hij de Staatsdienst voor altijd verliet en zond de 4000 florijnen, en tot het inrigten van zijn ministerieel hotel toegelegd, aan de betaalkas terug.

Onlangs zeide de Neue Preussische Zeitung dat de Hertog van Modena zich tot het doen van afstand heeft had verklaard. Te Weenen wordt dit bericht minstens voorbarig genoemd. Wel twijfelt men er niet of de Hertog zou geneigd zijn tegen schadeloosstelling zijne rechten op te geven, maar tot hertoe s dienaangaande nog geen schikking getroffen. Als voorwaarde zou hij onderanderen de herstelling des Broothertogs van Toskane en der Hertogin van Parma bedongen hebben.

BINNENLAND.

GRAVENHAGE den 31 October.

HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden worden tegen den 20 dezer maand alhier terug verwacht.

Gisteren avond is alhier plotseling overleden de baron Groeninx van Zoelen, kamerheer des Konings en oud lid der Provinciale Staten van Zuidholland en van de Eerste Kamer der Staten Generaal.

Bij den graaf van Königsmark, Pruisisch gezant, heeft gisteren middag een groot diner plaats gehad.

De Prins Caradja, gezant van Turkije bij het Nederlandsche Hof, is gisteren van zijne buitenlandsche reis in de residentie teruggekeerd.

In deze residentie zijn aangekomen de Prins J. Caradja, chef d'escadron van den generaal staf en eerste secretaris van legatie van Turkije, en gevolg; de baron Stieglitz en mevrouw de barones, zijne echtgenoot en dochter en gevolg, van St. Petersburg.

Men verneemt dat Z. D. H. de Hertog van Saksen-Weimar tot honorair lid van *Diligentia* benoemd is en heeft het Z. M. den Koning, beschermheer dezer maatschappij, bij gelegenheid harer nieuwe regeling, behaagd, door een geschenk van H.D. belangstelling in hare werkzaamheden te doen blijken.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Maandag 31 October.

De Tweede Kamer heeft heden namiddag ten 3 ure een korte, openbare zitting gehouden, zijnde nu een voldoende getal leden aanwezig geweest.

De wetsontwerpen, verzoekschriften en boekwerken, in de twee vorige bijeenkomsten ingekomen, werden nu, op voorstel des Voorzitters, respectievelijk verzonden naar de sectien, naar de commissie voor de verzoekschriften, of geplaatst in de boekrij der Kamer.

De in de vorige bijeenkomst ingekomen geloofs-brieven van den heer Luyben, nieuw benoemd lid der Kamer, werden door den Voorzitter in handen gesteld van een commissie, bestaande uit de heeren Dullert, van Voorthuysen en Heemskerk. Eerstgenoemd lid bragt, staande de zitting, rapport uit, waarvan de conclusie strekte om den heer Luyben als lid der Kamer toe te laten, na de bij de Grondwet gevorderde eeden te hebben afgelegd. De Voorzitter, tot het afnemen van die eeden bij Koninklijk besluit gemachtigd zijnde, werd de heer Luyben door den griffier der Kamer binnengeleid, legde de bij de Grondwet gevorderde eeden af, en nam zitting.

Het eindverslag kwam ter tafel van het voorstel van den heer Sloet betrekkelijk de tienden. De Kamer besloot den dag der beraadslaging daarover nader te bepalen. Gelijc besluit nam zij ten aanzien van het wetsontwerp tot amortisatie van rentgevend nationale schuld, waarvan in de vorige bijeenkomst het eindverslag was ter tafel gebragt.

Omtrent het wetsontwerp tot bekrachtiging van eenige artikelen tot goedkeuring der concessien, verleend tot den aanleg en de exploitatie der Noorder- en Zuider-Spoorwegen, waarvan het eindverslag almede in de vorige bijeenkomst was ter tafel gebragt, besloot de Vergadering, op voorstel van den Voorzitter, om met de discussien daarover aan te vangen op aanstaanden vrijdag den 4 november, des ochtends ten 11 ure.

Niets meer aan de orde zijnde, werd daarna de zitting opgeheven.

ROTTERDAM den 31 October.

Aanstaanden donderdag den 3 november, des middags ten 1½ ure, zal de Gemeenteraad alhier een vergadering houden, waarin de volgende zaken ter tafel zullen worden gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken, benoemen van een onderwijzer in de Hoogduitsche taal aan het Erasmusiaansch Gymnasium; delibereren over de concept-verordening tot heffing en invordering der schoolgelden bij de Zeevaarkundige School.

Met belangstelling vernemen wij dat eenige geachte Duitsche ingezetenen onzer stad het voornemen hebben opgevat, aan de nagedachtenis van hunnen grooten landgenoot, den dichter F. von Schiller, ter gelegenheid van het eeuwfeest van diens geboortedag, gelijc zulks in een aantal steden der beschaaft wereld geschieden zal, een waardige hulde te brengen. In de overtuiging dat de zusterkunst bij nitnemendheid dienstig te achten is tot verheerlijking van zulk een feestgedijde der poëzij, hebben de ontwerpers van het plan, tot opluistering der plegtigheid, de medewerking der met roem bekende zangvereniging van de Maatschappij tot bevordering der toonkunst en van haren directeur den heer Verhuist met gewenscht gevolg ingeroepen en heeft haar bestuur, daartoe uitgenoodigd, zich bereidvaardig aangesloten bij het comité, aan hetwelc de regeling van het Schillersfeest zal zijn opgedragen. De feestviering zal diensvolsgeens plaats hebben op vrijdag 11 november e. k., in de groote zaal der societeit Harmonie, en de uitvoering, onder directie van den heer Verhuist, van twee cantates met tekst van Schiller, namelijk Romberg's lied van de Klok en Beethovens koor-symphonie, met welker beoefening de zangvereniging zich reeds bezig houdt, zal deel uitmaken van het programma der plegtigheid, welke zeker bij onze beschaaft stadge-

nooten en bij eiken voorstander van het goede en schoone sympathie zal vinden.

Wij verneemen dat op de door het Prov. Gerechtshof van Zuidholland opgemaakte aanbevelingslijst ter voordiening in de vacature, ontstaan door de benoeming van den heer Mr. J. H. van der Sande tot lid in den Hoogen Raad der Nederlanden, de namen voorkomen van de heeren mr. P. A. Sander, lid van de Tweede Kamer en officier van justitie bij de Regtbank te Dordrecht; mr. J. W. Schuurman, regter in de Regtbank te Leyden; mr. F. L. Certon, regter in de Regtbank te 's Hage; mr. J. G. Kist, kantonregter te Dordrecht; jonk. mr. F. W. A. Beelaerts van Blokland, lid van de Regtbank te Rotterdam, en mr. C. van Bell, kantonregter te 's Hage.

Bij Zr. Ms. besluit is aan mr. C. van Citters, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van griffier bij het kantongerecht te Heemkenszand.

Z. M. heeft goedgevonden, aan jhr. mr. H. B. Martini van Geffen, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als auditeur bij den schuttersraad van het 2de bataillon der 1ste afdeeling rustende schutterij in de provincie Noordbrabant, en tot auditeur bij evenge-melden schuttersraad te benoemen mr. F. J. N. J. R. van Hagens, advocaat te 's Hertogenbosch.

Z. M. heeft goedgevonden aan de nagemelde officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: te 's Gravenhage (compagnie Scheveningen), aan H. D. van Duijn, als 1ste luit.; te Middelburg, aan J. W. M. Schorer, als 2de luit.; te Utrecht, aan A. H. van Moorsel, als kapit., en te Amsterdam, aan mr. B. D. Weyland en mr. J. P. Ploos van Amstel, als 1ste luits., en aan M. N. de Pré, als 2den luit.

De Staats-Courant deelt mede, dat Z. M., beschikkende op het verzoekschrift van jhr. mr. J. van Reigersberg Versluys en H. J. van Deijne te Middelburg, bewilliging heeft verleend tot de oprigting der naamloze vennootschap de Middelburgsche Maatschappij van stoomvaart.

Naar men verneemt hebben directeuren van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van nijverheid aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een adres ingezonden, strekkende om den ijk der gazmeters hier te Lande verplichtend te maken.

De Minister van Justitie heeft de indeeling der brigades van de Rijks veldwacht in het arrondissement Amsterdam bepaald als volgt: brigade Amsterdam (de vier kantons Amsterdam), standplaatsen Amsterdam, Sloten, Sloterdijk en Watergraafsmeer; brigade Nieuwer Amstel (het kanton Nieuwer Amstel), standplaatsen Nieuwer Amstel, Uithoorn, Leimuideren, Aalsmeer en Ouder Amstel; brigade Weesp (het kanton Weesp), standplaatsen Weesp, Muiden en Dremmen; brigade Naarden (het kanton Naarden), standplaatsen Naarden, Hilversum, Blaricum en Bussum.

De heer F. H. van Vlissingen, concessionaris voor de exploitatie van gronden in de residentie wester-afdeeling van Borneo, heeft zich met een nieuw adres tot Z. M. den Koning gewend, waarbij hij, onder overlegging van stukken, betoogt, dat het niet tot stand komen der Borneo-maatschappij, binnen den bepaalden termijn, alleen aan buitengewone en van zijnen wil geheel onafhankelijke oorzaken is toe te schrijven: op grond waarvan hij in het nationaal belang, ter bevordering van het Christendom en de beschaving, tot meerdere bevestiging van het Nederlands gezag op Borneo, en ten behoeve van handel, scheepvaart, industrie en landbouw, verlenging vraagt van den termijn der concessie tot op 4 maart 1860 (zijnde de concessie hem op den 5 maart 1859 verleend), en tevens uithoofde van zijne voortdurende ongesteldheid de toestemming verzoekt, zich eenen mede-concessionaris te assumeren of een ander in zijne plaats te subrogeren, nadat de persoon van dien mede-concessionaris of g-subrogeerde, door Z. Exc. den Minister van Staat, Minister van Kolonien, zal zijn geagreëerd.

Zr. Ms. schroefstoomschip het Loo, onder bevel van den luit. ter zee der 1ste klasse J. van Gogh, is, blijkens een bij het Departement van Marine ontvangen telegrafisch bericht, heden van Cadix vertrokken, ter voortzetting zijner reize naar Batavia.

Volgens een bij het Departement van Marine ontvangen schrijven van den kapitein-luitenant ter zee A. D. S. Clarkson, kommandant van Zr. Ms. stoomschip Amsterdam, was die bodem, op zijne terugreis uit Oost-Indie, den 10 september jl. ter reede Stad (Kaap de Goede Hoop) aangekomen, en had hij den 18den daaraanvolgende de reize naar het Vaderland vervolgd. Aan boord van dat stoomschip was alles wel.

Ten gevolge der vacature, ontstaan door het overlijden van ds. H. Kok, is door den kerkeraad der Herv. gemeente te Gorinchem het volgend twaalfstal van predikanten geformeerd: dd. J. M. Bakhoven, te Bunnik; M. A. van Booven, te Giessen-Nieuwkerk; A. J. Vis Dieperink, te Wognum; J. T. A. van Dorp, te Hoornaar; W. C. Groenevelt, te Monnikendam; A. Moens, te Sneek; A. J. Molenaar, te Harderwijk; F. C. A. Pantekock, te Charlois; J. Posthumus Meijes, te Doesburg; W. L. Richm, te Vlaardingen; A. van IJsseldijk, te Mantgum e. a., en C. F. Zeeman, te Welsum.

— Uit Gouda wordt ons dd. 30 dezer het volgende geschreven:

Gisteren heeft in het naburige Baudenburg (Baudenburg is een dorp tusschen Gouda en Boskoop) de volgende vreeselijke gebeurtenis plaats gehad. De landbouwer Vergeer, in den vroegen ochtend met zijnen broeder en zijne vrouw van het melken te huis gekomen, vond zijne vrouw deerlijk vermoord, en eene waarde van circa f150 aan geld en zilver en gouden voorwerpen gestolen: het is te wenschen dat de ijverige pogingen der politie tot opsporing van den moordenaar met een goeden uitslag bekrond mogen worden.

— De Gemeenteraad te Leyden heeft aan commissarissen der societeit Amicitia den grond tuschen de Rijnburgsche poort en het nabij gelegen Kalkenbolwerk, thans ingerigt tot plantsoen, ter bebouwing afgestaan.

— Den 21 dezer bleven te Leyden, als door de cholera aangetast, in behandeling 105 personen; sedert bijgekomen 41, hersteld 100, overleden 28, blijven alzoo in behandeling den 28 dezer 18 personen. In het ziekenhuis in de Lakenhal bevonden zich 15 zieken.

— De Wis- en Natuurkundige afdeeling van de Koninklijke Akademie van wetenschappen hield eergisteren te Amsterdam een gewone vergade-

ring. — Door den secretaris werd mededeeling gedaan van ingekomen brieven en stukken, en daarna voorlezing, namens de heeren van Hallen Oudenaars, van het verslag over den brief van den heer L. J. F. Jansen, betrekkelijk graankorrels in oude Zwitsersche meervelingen gevonden. — Daarna bragt de heer Vrolik, namens de tot onderzoek in zake den paalworm ingestelde Commissie (de heeren Vrolik, van Oordt, Storm Buysing en von Baunhauer) rapport uit omtrent de resultaten harer proefnemingen te Nieuwendam, te Vlissingen, te Harlingen en Stavoren, op onderscheidene binnen- en buitenlandsche houtsoorten en met verschillende aangeprezen behoeftmiddelen. Dit rapport was hoogst belangrijk, uitvoerig en in bijzonderheden afdalende, terwijl onderscheidene stukken hout, waarop de proefnemingen waren geschied, ter tafel aanwezig waren. Als resultaat van het onderzoek werd vermeld dat het oordeel over vele aangeprezen middelen, bepaaldelijk tegen den paalworm, zoo als o. a. een mengsel van harst, vet enz., vele verworpen, het parafin-verniss, sulphas cupri, sulphas ferrosus, aietas plumbi, ongunstig moet zijn. Aangaande de bereiding van houtwaren tot dit doel met koolteer, creosoot en teerolie was gebleken, dat deze stoffen althans eenige maanden proefhoudend waren bevonden, en men onderstellen mag dat zij zulks ook langer zullen zijn, weshalve een voortgezet onderzoek is aan te bevelen, hetwelc aan de Regering moest verblijven te bepalen, hoe, door wie en waar te geschieden. Het rapport zal aan de Regering worden ingezonden, en ook, later, publiek worden gemaakt, tevens met de beschrijving van den paalworm, zijn ontstaan, leefwijze, ontledkundige beschouwing onderzoek van het water waarin hij voorkomt, en een historisch overzicht. Aan de ten gevolge van dit verslag gehouden discussie namen deel de heeren Verloren, Harting, Storm Buysing en von Baunhauer. — De heer J. van Geuns sprak vervolgens over de weefselleer, beenweefsel, beenvorming en herstelling van beenzelfstandigheid en zal dit onderwerp in eene volgende vergadering verder behandelen. — Daarna werden door den heer Buys Ballot nog eenige opmerkingen en mededeelingen gegeven over den ring om de zon, door Leverrier vermoed. — De heer Staring eindelijk sprak over de voormalige vereeniging van Boven-Rijn en Boven-Maas. Hierna is de vergadering gescheiden.

— Te Amsterdam bestaat weder hoop een Fransch tooneelgezelschap werkzaam te zien. De heer J. Montaland, in alle opzichten van de gunstigste zijde aldaar bekend, wil nog eene poging doen en opent daartoe een abonnement op zeer aannemelijke voorwaarden.

— Men verneemt dat eenige invloedrijke ingezetenen van Middelburg zich dezer dagen hebben vereenigd, met het doel om de aflamming van het Sloe, in verband met het graven van een kanaal door Walcheren, zoo veel mogelijk bevorderlijk te zijn. Aanvankelijk hebben zij zich tot de Regering gewend met verzoek dat in het wetsontwerp tot bekrachtiging der spoorwegconcessien alsnog zoodanige bepaling mogt worden opgenomen dat die aflamming mogelijk zij.

— De gierbrug voor het veer over de Waal te Nijmegen moest door ouderdom plaats maken voor een nieuwe. Deze heeft dezer dagen hare vaart geopend. Het is een sierlijk vaartuig, gebouwd door den kundigen scheepsbouwmeester J. Geurtz aldaar, naar het plan en onder toezigt van den aannemer van het veer, den heer H. P. Maurus. De gierbrug bestaat uit twee aan elkander verbonden ponten, elk lang 29,50 el en breed 4 el, gedekt met een vloer lang 18 el en breed 12 el. Zij heeft twee smaakvolle ijzeren doorzigtige masten en twee zeer doelmatig ingerigte kajuiten voor passagiers. In plaats van het vroeger op en nedergaande luik, ter breking van den stroom, is een ijzeren stroomstuwervolgens eene nieuwe uitvinding aangebragt, waardoor het overgieren zeer wordt bespoedigd. De leuningen, kaapstanden en holders zijn geheel van ijzer.

— Op de 11. donderdag te Zwolle gehouden St. Michielspaardenmarkt waren aangebragt 215 merrien, 273 ruimen, 106 merrie-veulens en 260 hengst-veulens. Er waren vele vreemde kooplieden. Goede paarden waren zeer gezocht; ook in mindere soorten is tamelijk veel omgezet.

— Terwijl de gezondheidstoestand hier en daar in ons Land zooveel te wenschen overlaat, wordt uit Ambt-Doetinchem medegedeeld dat sedert den 15 september jl. binnen die gemeente, die meer dan 3000 zielen telt, slechts drie sterfgevallen — waaronder één levenloos geboren — hebben plaats gehad; terwijl er in dat tijdsverloop 14 kinderen geboren zijn.

— Het transport van 20 Nederlandsche militairen, dat reeds den 10 dezer van Harderwijk zoude vertrokken zijn, doch toen tot nader order is uitgesteld, zou nu gisteren van daar vertrekken onder bevel van den kapitein der O. I. infanterie C. H. O. Terschow, medegeleiders de 2de luitenanten der infanterie J. C. Dorkheer en de officier van gezondheid 3de klasse H. W. J. van den Heuvel Rijnders. Dit transport zal na aankomst te Nieuwe Diep overgaan aan boord van het schip Barend Willem, gezagvoerder P. W. Retgers, en zal alsdan zijn reis doen langs de Kust van Guinea om van St. George d'Elmina 50 a 70 neger-recruten af te halen.

— In den nacht van donderdag op vrijdag jl. barstte op de Oudestraat te Kampen een felle brand uit in het huis, bewoond door den petten- en mandenmaker G. J. Westerhof. Het huis is geheel uitgebrand, en het vuur deelde zich ook aan de belendende huizen mede, die echter door den ijver der brandweer behouden zijn.

— 11. donderdag werd de 94ste vergadering van het Friesch Genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde te Leeuwarden, onder voorzitterschap van den heer J. Dirks, gehouden, welke door 17 leden werd bijgewoond. De voorzitter deed belangrijke mededeelingen over stukken tot Friesland betrekkelijk, welke in het Rijks-archief waren gevonden. De secretaris, de heer Mr. J. Telting, bragt onderscheiden aangekochte en geschenken boeken ter tafel en bevestigde dat jonk. H. van Sminta te Oudkerk eene aanzienlijke verzameling stukken (M. S.) en boeken aan het genootschap ten geschenke had aangeboden.

De heer Mr. W. W. Buma vestigde de aandacht op den atlas van Jac. van Deventer, waarvan een deel in het bezit is van den heer Gachard, volgens opgave in den Konst en Letterbode. Door bemiddeling van den Zwitserschen oudheidkundige van Bonstatten heeft het genootschap betrekkingen aangeknoopt. De heer T. R. Dijkstra hield een voorlezing over Noord-Friesland en zijne bewoners. Tot leden waren benoemd de heeren jonk. J. M. Speelman Wobma te Leeuwarden en mr. B. J. Buma te Weidum.

— 11. donderdag nacht ontstond brand op Grettin-gabuur bij Leeuwarden, in hetzelfde huis, dat voor ruim een jaar is afgebrand. Daar de bewoners sedert jl. maandag afwezig zijn, verdiept men zich in gissingen omtrent de oorzaak daarvan. Het gebouw is, met alles wat er zich in bevond, eene prooi der vlammen geworden.

— Nadat 11. dingsdag de boerenwoning van den landbouwer Prins te Hoenza-Driel was afgebrand, ontstond daar den volgenden dag wederom brand in

een korenmijt, welke zich welrs mededeelde aan de kapitale bouwhoeve van J. Juyen en het huis bewoond door den onderwijzer Heitinga. Bij den laatste brand zijn vier varkens en twee kettingshonden omgekomen, en is eene aanzienlijke hoeveelheid koren door de vlammen vernield. Omtrent de oorzaak van beide branden verdiept men zich in allerlei gissingen. De justitie schijnt zich de zaak aan te trekken, althans heeft zij een onderzoek ingesteld.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 31 October.

OVERLEDEN: A. van Dijk, jm., 16 j. — J. Hagenaar, man M. Bouwens, 61 j. — T. Pierik, z., 1 j. — A. E. Martens, d., 7 j. — J. van den Berg, z., 10 m. — J. P. M. Stool, z., 3 m. — W. Mighorst, z., 2 m. — A. van Raalt, d., 3 m.

BEVALLEN: J. M. C. Ganter, geb. de Velt, d. — J. F. Stukart, geb. Sanders, z. — J. de Jong, geb. Steyl, z. — W. H. van Bure, geb. Wintjes, d. — C. van Doorne, geb. Palm, d. — A. M. Kersenboom, geb. van Rieten, d. — P. Mingaars, geb. de Bruyn, d. — C. G. Turing, geb. Davidson, d. — D. Post, geb. Bouman, d. — C. Broda, geb. Prins, d. — J. J. van 't Hoff, geb. Hakman, z. — A. Y. van Kooy, geb. van Duinen, z. — E. Duyve, geb. Smeels, z.

240ste Staats-Loterij.

1ste Klasse, 1ste Lijst.

Trekking op 31 October.

GETROKKEN PRIJZEN.	
Prijs van f 20000: N ^o . 2671	
„ „ 1000: „ 2350 1389	
„ „ 400: „ 8598	
„ „ 200: „ 4992 12292	
„ „ 100: „ 303 936 2037 5867	
	10694 12712 13668

Prijzen van f 20:

14 1746 3729 6370 8940 12425 14731 18017	
31 1781 3807 6418 8985 12472 14833 18047	
34 1786 3883 6445 9013 12571 14838 18139	
52 1898 3900 6465 9039 12638 14855 18184	
53 2002 3953 6582 9067 12690 14918 18212	
60 2049 3964 6589 9171 12740 14925 18246	
65 2050 3994 6599 9172 12801 15025 18281	
96 2075 4069 6600 9259 12831 15066 18322	
123 2089 4152 6638 9361 12926 15176 18371	
222 2102 4164 6687 9412 12932 15199 18385	
241 2122 4266 6702 9436 12941 15219 18413	
275 2146 4282 6759 9488 12954 15283 18437	
293 2156 4480 6790 9520 12981 15330 18536	
348 2165 4541 6791 9578 12986 15313 18566	
363 2214 4552 6892 9594 12989 15618 18578	
391 2240 4600 6992 9615 13069 15647 18595	
395 2261 4798 7047 9618 13081 15672 18597	
426 2233 4818 7050 9809 13103 15796 18730	
472 2355 4850 7132 9899 13154 15808 18792	
474 2467 4871 7140 9919 13175 15965 18886	
479 2469 4872 7302 9933 13246 15998 18929	
531 2478 4888 7314 9952 13272 16046 18943	
538 2483 4920 7385 10262 13318 16065 18948	
541 2508 4968 7408 10329 13410 16216 19014	
559 2551 4993 7439 10345 13421 16263 19026	
577 2582 5051 7455 10369 13449 16312 19049	
590 2614 5069 7503 10398 13480 16333 19055	
628 2651 5122 7524 10455 13570 16451 19074	
675 2670 5191 7533 10573 13588 16545 19087	
743 2694 5227 7848 10600 13608 16562 19091	
744 2714 5248 7881 10652 13612 16587 19140	
755 2717 5261 8008 10686 13742 16787 19163	
764 2738 5335 8020 10724 13754 16801 19229	
783 2765 5419 8031 10824 13764 16869 19275	
995 2791 5430 8037 10905 13788 16888 19452	
1031 2817 5455 8050 10926 13805 16914 19479	
1088 2866 5468 8074 10972 13832 17172 19609	
1161 2929 5604 8088 10981 13853 17216 19613	
1200 3019 5654 8116 11050 13854 17227 19628	
1226 3059 5888 8265 11077 13869 17245 19650	
1268 3118 5919 8454 11162 13875 17272 19653	
1270 3127 5927 8457 11549 13886 17314 19681	
1283 3166 5948 8463 11568 13919 17316 19702	
1311 3229 5979 8491 11594 14019 17435 19729	
1439 3259 5991 8573 11604 14066 17437 19765	
1466 3329 5995 8596 11626 14146 17482 19780	
1472 3392 6040 8597 11673 14221 17500 19796	
1508 3440 6069 8628 11710 14229 17529 19805	
1525 3507 6177 8661 11775 14249 17563 19824	
1533 3567 6201 8740 11778 14386 17609 19908	
1573 3587 6230 8779 11875 14477 17734 19925	
1612 3617 6278 8795 12098 14543 17882 19944	
1664 3677 6284 8804 12156 14667 17916 19959	
1681 3718 6299 8832 12187 14694 17971 19995	
1719 3723 6328 8924 12258	

Cargalijsten.

Rotterdam.

VILLANOVA, Ceres, C. Manneken. — 4900/1, 200/2 en 8000/4 matt. Comadre Vijgen, 2000/1 matt. Condaatsche dito, 14,000 Ned. pond. Kurk en 36 boss. Riet, Gebr. van Rossem.

LONDEN, Leo, R. B. Hart. — 423 koperen Bouten en 11 k. Metaal, W. van Houten en Zn.; 1 partij Steenkolen, P. J. Berger en Co.; 4 b. Koopm., H. Braakman en Co.; 18 v. Salpeter, 12 k. Olie en 30 z. Peper, C. Hemmann en Co.; 32 v. Palmolie, P. J. van der Schriek en Co.; 22 b. Vederen, Merrem en Co.; 20 pakk. Koopm. Diversen; 16 pakk. dito, Order.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 10 v. Kokosolie en 12 v. Paarlensschepelen, J. H. Claus en J. Raulino; 6 k. Indigo, C. L. Ringrose en Co.; 10 cer. Amandelen, Outhoorn en van der Held; 17 pakk. Koopm. Th. Browne en Zn.; 4 v. Smeltkroezen, C. Bernet en Zn.; 5 v. Bier, A. Voorrips; 3 v. dito, G. C. Hoogwerff; 1 pakk. Koopm., G. Schuurmans en Zn.; 1 dito Mostaard, Preston en Co.; 1 dito Koopm., Boomer en Co.; 1 k. dito en 1 b. Tapijten, P. A. van Es en Co.; 1 kr. Inkt, C. C. en A. van Wijk; 2 kratten dito, H. Braakman en Co.; 1 k. IJzer- en Koperwerk, L. J. Noojen; 2 b. Vellen, Wolff en van Buren; 1 k., inh. 1 Abeter, P. C. Hartong; 3/4 v. Wijn, 2 b. Zijde, 1 k. Capsules; 1 k. Thee, 1 k. Gom-Elastiek, 50 v., 12 b., 10 z., 4 pakk. en 1 k. Koopm., Order.

Amsterdam.

BATAVIA, Anna Digna, C. Ouman. — 8100 b. Koffij, 2301 kan. Suiker, 275 f. Foelie, 212 f. Notenmuskaat, 1048 sch. Tin en 6872 boss. Bindrotting, N. H. M. BATAVIA, Californie, M. de Wijn. — 2500 b. Koffij, 2378 kan. Suiker en 1846 b. Bindrotting, N. H. M. SARAMACCA, Theodora Josina, D. H. Tjakkes. — 173 v. en 18 tierc. v. Suiker en 22 punch. Rum, Order. ODESSA, Giovanni Battista, Sierovich. — 1 lading Lijnzaad, Order.

ALICANTE,